

Nye rutiner for svangerskapskontroll innføring av foster RhD-typing fra 1. september 2016

Det er innført endringer i svangerskapsrutiner fra **1. september 2016**. Endringene gjelder svangerskapsprøvene som skal tas av RhD negative gravide. **Kun** fra de RhD negative gravide i svangerskapsuke 24 skal det tas to blodprøver (**EDTA-prøver à 6 mL**); en til antistoffscreening og den andre til den nye analysen *foster RhD-typing*. Blodbanker har distribuert informasjonsskriv til rekvirenter i primærhelsetjenesten hvor den nye rutinen er beskrevet utførlig.

I den nye rutinen skal første prøve i svangerskapet tas i svangerskapsuke 12 – 16. Types den gravide til RhD positiv og det ikke påvises irregulære blodtypeantistoff skal det ikke tas flere prøver til antistoffundersøkelse. Types den gravide til RhD negativ, og det ikke påvises anti-D, skal i **24. svangerskapsuke** tas de to EDTA-prøvene som nevnt over.

Kontrollprøvene i svangerskapsuke 32 og 36 utgår. Viser foster-typingen i svangerskapsuke 24 at fosteret er RhD positivt, skal det gis RhD-profylakse i svangerskapsuke 28, denne anbefalingen vil stå i prøvesvaret. I [Veileder i fødselshjelp 2014](#) er den anbefalte dosen av RhD-profylakse 300 mikrogram. Denne gis intramuskulært i gluteus-muskelen, øvre ytre delen. Samme forholdsregler gjelder som andre type vaksiner, blant andre at den ansvarlige må ha akuttberedskap tilgjengelig i tilfelle en allergisk reaksjon. Den gravide må også observeres ca. en halv time etter injeksjonen. Se Felleskatalogteksten for ytterligere opplysninger. Det er ennå ikke avklart hvordan primærhelsetjenesten skal få tak i RhD-profylaksen. Det er heller ikke avklart hvordan profylaksen skal finansieres. [Helsedirektoratet og Helse- og omsorgsdepartementet](#) arbeider med å avklare dette:

RhD-profylakse skal (som i dag) også gis etter fødsel, dersom den nyfødte er RhD positiv etter typing i navlestrengsprøve.

For gravide der det er påvist irregulære blodtypeantistoff vil det fremgå av svaret når neste prøve skal tas. Er den gravide allerede immunisert mot RhD-antigenet, dvs. allerede har immunt anti-D, skal det ikke gis prenatal RhD-profylakse, dette vil bli omtalt i analysesvaret. Har kvinnen fått profylakse i forbindelse med blødning, traume, fostervannsprøvetaking og lignende før uke 28, skal allikevel ny profylaksedose gis i uke 28.

Gravide som tar første prøve i svangerskapet (12-16 svangerskapsuke) fra 1. september 2016, vil følges opp i henhold til den nye rutinen. I overgangsperioden vil de som har tatt første prøve i svangerskapet før 1. september følge den gamle rutinen og ta prøve i svangerskapsuke 32 og 36 som anbefalt i utsendte svar.

Rekvirenter skal sende prøvene dit de sender i dag. Analysen skal utføres ved Oslo universitetssykehus (OUS) og St. Olavs hospital i innledningsfasen. Prøver fra Helse-Nord og Helse Vest skal analyseres på OUS inntil Helse Nord og Helse Vest er klare. De lokale blodbankene skal sørge for videresendelse til rette sted. Det er viktig å fylle ut rekvisisjonen så nøyaktig som mulig og spesielt viktig å oppgi **korrekt prøvetakingsdato og termin. Prøve og rekvisisjon må være på laboratoriet som utfører foster RhD-typing innen 5 døgn.**

For praktiske spørsmål kontakt lokal blodbank.

For generelle spørsmål kontakt:

Kirsten Sørensen, spesialbioingeniør: uxkisir@ous-hf.no, 22 11 88 86 / 23 01 64 43

Çiğdem Akalın Akkök, overlege: uxciak@ous-hf.no, 22 11 88 87, 92 03 47 47

Begge fra Nasjonal kompetansetjeneste i blodtypeserologi- FoU, Avdeling for immunologi og transfusjonsmedisin, Oslo universitetssykehus

[For mer informasjon](#)